

obsah

Úvod	9
TOMÁŠ SIROVÁTKA	
Rodina a zaměstnání v průběhu životního cyklu	19
VĚRA KUCHAROVÁ / VĚRA HABERLOVÁ	
Úvod	21
Zdroje a vývoj konceptu životního cyklu	24
Strukturální podmínky proměn životního cyklu	25
Role subjektivních a externích faktorů ovlivňujících rozhodování o životní dráze v jejich stěžejních (přechodových) momentech	35
Význam rodiny a zaměstnání v průběhu rodinného cyklu	41
Legitimita mužských a ženských rolí	46
Východiska řešení harmonizace rodiny a zaměstnání	51
Závěr	55
Harmonizace rodiny a zaměstnání v České republice a role sociální politiky	63
TOMÁŠ SIROVÁTKA / HELENA BARTÁKOVÁ	
Úvod	65
Obecná východiska: komplexita problému harmonizace rodiny a zaměstnání	68
Obecné preference genderového uspořádání: (modifikovaný) model živitele nebo egalitární model?	72
Klíčové dimenze genderového uspořádání: specifické preference a realita	77
Dělba práce v rodině	77
Zajištění péče o malé děti	79
Model zapojení žen na trhu práce	81
Problém návratu žen na trh práce po přerušení pracovní kariéry péčí o dítě	84
Preference ve vztahu k sociálním politikám	86
Závěr – genderové uspořádání a sociální politika	91
Hodnota dítěte v životě českých rodin	97
PETR MAREŠ	
Úvod	99
Proč mít či nemít děti	103
Závěr	114

Význam partnerství pro harmonizaci rodiny a zaměstnání 119

SYLVA HÖHNE / KAMILA SVOBODOVÁ / ANNA ŠTASTNÁ

Úvod	121
Dělba rolí v teorii	124
Dělba rolí v praxi	126
Pomáhá doma více partner nebo manžel?	129
Čas věnovaný rodině, domácnosti a zaměstnání v úplných a neúplných rodinách	131
Raná péče o děti – pečující otcové	136
Péče o nemocné dítě	138
Závěr	140

Překážka i příležitost: dítě a identita matky ze vzdělané rodiny 145

HANA ŠLECHTOVÁ

Úvod	147
Tvorba identity a rodičovství	149
Dítě nejen jako překážka – dítě jako významný druhý	152
Společnost malého dítěte a dvojí prožívání času	155
Otázka exkluzivity mateřské role a identity	161
Život dítěte jako příležitost	167
Imperativ „užít si“ dítěte	169
Závěr: hypotéza o nastávající normě	172

Problémy přechodu žen na trh práce po rodičovské dovolené 175

HELENA BARTÁKOVÁ

Úvod	177
Postavení žen na trhu práce v České republice	178
Návrat po rodičovské dovolené na trh práce	182
Vzdělání jako faktor ovlivňující délku přerušení pracovní dráhy	184
Konceptualizace výzkumu, výzkumná metoda a vzorek	187
Zjištění	189
Závěr	202

Strategie zaměstnavatelů v oblasti harmonizace práce a rodiny v kontextu strategií pracujících rodičů s dětmi 207

BLANKA PLASOVÁ

Úvod	209
Jak zaměstnavatelé vnímají svoji roli v oblasti harmonizace práce a rodiny	211
Strategie zaměstnavatelů vzhledem k jednotlivým opatřením usnadňujícím sladění práce a rodiny	224
Zkrácení pracovní doby – částečný úvazek	226
Pružná pracovní doba	232
Práce z domova	234
Sdílení pracovního místa	236
Závěr	238

Potýkají se mladí lidé v české společnosti s problémem „chybějících dětí“? 245

ONDŘEJ HORA

Úvod	247
Faktory vysvětlující problém chybějících dětí (child gap)	250
Koncept „child gap“ – teoretické a metodologické poznámky k možnostem jeho využití	253
Ideální a reálný child gap kohorty 1972–1978 (ve věku 28 až 34 let)	255
Jednotlivé faktory a jejich možný vliv na velikost child gap	263
Partnerské vztahy	268
Vzdělání a postavení na trhu práce – vybrané souvislosti s child gap	271
Vnímání příčiny omezující počet dětí v individuálních výpovědích respondentů	280
Závěr	282

Požizují si české ženy své děti ke snížení vlastní nejistoty? Posouzení relevance teorie redukce nejistoty skrze rodičovství v českém prostředí 289

MIROSLAV SUCHANEC

Úvodem	290
Hodnota dítěte: vývoj a teorie	291
Nová teorie hodnoty dítěte	296
Předpoklady redukce nejistoty a posilování manželské solidarity	297
Aplikace teorie: dvě sady hypotéz	298
Metodologie výzkumu a použitá data	299
Vybrané hypotézy určené k testu	300
Co přinesl dosavadní výzkum: analýza výsledků existujících výzkumů	302
Vlastní výzkum: výsledky z analýz přežití a Coxových modelů	305
Časování rodičovství dle stupně vzdělanostní homogamie partnerů	305
Časování rodičovství dle věku ženy v době uzavření sňatku	308
Časování rodičovství dle úrovně vzdělání ženy	310
Vliv úrovně regionální nezaměstnanosti na časování rodičovství	311
Závěrečné shrnutí výsledků a doporučení pro další výzkum i pro praxi sociální politiky	314

Datové zdroje využité v této publikaci 319

O autorech 325